

Het Woordenboek van de Familienamen in België en Noord-Frankrijk *Nog Corrigenda en Addenda*

In 1993 verscheen de eerste uitgave van mijn *Woordenboek*⁽¹⁾. Tien jaar later⁽²⁾ kwam een herziene en vermeerderde uitgave van de pers. Maar een dergelijk werk is inderdaad een *work in progress*. In 2010 publiceerde ik een lijst ‘Corrigenda en addenda’⁽³⁾. Het ging om de volgende namen: *Alaoui(e)*, *van Alphen*, *Aptroot*, *Aubignat*, *Auverdin/Auvertin*, *Baelus*, *Bauwen(s)*, *van Benthem/Bentum*, *Bloemperk*, *Blokzijl*, *van Bodinckhuysen*, *Boelhouder/Boelhouver*, *van Bokkum*, *de Bundel*, *(de) Bijl/Beyl(s)*, *van de Caetsbeek*, *Carmeliet*, *(de) Carnonckel*, *Counas(se)*, *Crevits*, *Dayer(s)*, *Decaerlé*, *Delaforterie*, *Delauré*, *Delchef(fe)*, *Delhasse*, *Derombise*, *De Seran(n)o*, *Diesbeck*, *van Dun*, *Emmelkamp*, *Ferson(s)*, *Floreal*, *Fraeyman*, *Friard*, *Garray*, *Gerard(s)*, *Hasoppe*, *Heylenbosch*, *Hickethier*, *Hochmuth/Hogmout*, *Hugaet(s)*, *Indigne*, *Ing(h)els*, *Jongbloed(t)*, *van de Kaetsbeek*, *Kasparmans/Caspermans*, *van Kelf*, *Kitslaar*, *Kobia*, *de Laere*, *Lagauw*, *de Leye*, *van der L(i)eck*, *Limnander*, *Lindekens*, *van der Linden*, *Maja/Maya*, *Maillard*, *Mail(l)y*, *Margan(ne)*, *Menchior*, *van den Muysenberg(h)*, *Noblewez/Noblue(z)*, *Omloop*, *Pelleman(s)*, *Peeter(s)*, *Pira*, *Pourquoi/Dupourquaoy*, *Ratinckx/Ratin*, *Sala*, *Sandee*, *Sanstra*, *Schulenklopper*, *Schweiger*, *Sinthomez*, *Slotboom*, *van Stratum/Stratem*, *Tallieau*, *Teekens*,

(1) F. DEBRABANDERE, *Verklarend woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk*, Brussel, 1993.

(2) F. DEBRABANDERE, *Woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk*, Amsterdam-Antwerpen, 2003.

(3) F. DEBRABANDERE, ‘Het woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk. Corrigenda en addenda’, in *Naamkunde* 37 (2007-2010), p. 1-9.

Ury, de Vaan, Verbuyt, Verkroost, Vicat/Vicca, van der Werf(f), de Wile, Xhon(n)eux, Zuidema/Zuidinga.

Zowat zestien jaar later kan ik alweer enkele correcties en aanvullingen bezorgen. Ik dank alle gebruikers van het woordenboek die me de resultaten van hun eigen genealogisch onderzoek hebben meegedeeld.

Baseleer, zie Bazelaire.

Belger(s): P atr. Germ. VN bald-ger ‘moedig-speer’, zie Ballegher 2. 1186 Osto Baliger = 1195 Osto Belgers, Ninove (Med. Roobaert).

Bénit, Benito, Bény, Beny, Beni(e), Benis, Benit, Benijts, -yts, Beni(e)st: **1.** Patr. Rom. var. van Benoît < HN Benedictus. – **2.** Een enkele keer werd °1836 Justina Sophia Beni geregistreerd als dochter van °1804 Jean François van Beneen, Adinkerke (med. Dany Leynaert).

Boerjan, Borjans, Bourian, Borian(n)e, Borriane, Burian, Boréan, Borean: **1.** BN Boer Jan. Vgl. D. Bauerhans, Baurian, Bauerjahn, Burhenne. – **2.** Ook wel door metathesis en volksetymologie uit *Brian(t)*. °1646 Martina Briant, °1650 Hubertus Broyan, °1652 Cornelia Brojan, °1653 Jacobus Bruhans = Bourjan = 1701 Bruan, Maldegem; de zoons van Jacobus heten: 1697 Petrus Bourjans = Bruan; 1699 Jacobus Bourian; 1699 Cornelis Bourian; Vanaf de 18de eeuw alleen *Boerjan*: 1720 Brigitta Boerjan, Sint-Kruis (med. R. Boerjan, Sijsele). – **3.** Soms evtl. < PLN Bourriannes (Cantal). 1231 Ada de Bourrianis; 1278 Thumas Bourriane = 1281 Thumas de Bourriane, Atrecht (NCJ).

Brosig: Patr. Afl. van HN Ambrosius.

Brusich, Brussich: Adaptatie van de Slavische FN en PIN *Brusic*.

Chabrier: Var. van Chevrier: geitenhoeder. 1190 Simon Caprarius, Seneffe (med. Roobaert).

Draet, Draht, Draths: **1.** BerBN van de ijzertrekker, draadtrekker. Vgl. Duits Eisendraht, Siebsdraht... – **2.** Samengetrokken uit De Raet. 1756-1861 Jan Francies de Raet ook genaamd Franciscus Draet, Bellem-Zomergem (med. H. Hemelaer).

Emmelkamp: 1. PIN in Altschermbeck (NRW). – 2. Ndl. vorm van PIN Emlichheim in Bentheim (NS) (med. Ebeling).

Eyde(n), van den: Var. van Van den Eynde(n) of (van der) Heiden.

Hanegem, van, zie van Huyneg(h)em.

Heise, Heys(e), Heijse, Heysens, Heysse, Heyze: 1. Patr. < oude Germ. VN Haiso (Fm.). 1396 van Pieteren Heisins, Ktr. (DEBR. 1970); 1303 Willem f. Boudens Heys, St.-Kruis (VERKEST); 1403 Huyghe Heyse, Aw. (ANP). – 2. In OV blijkt de naam een variant te zijn van Heuze: 1415 Jan Heys (vader van) Willem en Gillis Heuse, Zingem; 1561 Rogier Heuze = Roegier Heyse, Lede; 1565 Joeris Heuze (vader van) Jannekin Heyse, Asper; 1599 Pieter Heuse = Pieter Heyse, Zingem (med.. Filips Benoit).

Hovorst, van; van Hoeverst, van Hoovorst, van Ovost, van Hoyvorst, D'Hooghvorst: PIN Hovorst in Viersel (A), Hoogvorst in Kraainem (VB), Hogevorst in Bassevelde (OV). 1360 Arnoud van Hoeverst = 1375 Aernout van Hovorst, Aw. (CLEMEUR); 1396 Jan van der Hoeverst, Zegelsem (DE B.); 1494 Jan van Hovorst, Viersel (HELSEN 1978); 1785 Jacobus van Ovost = J. van Hovorst, Leiden (med. P. van Ovost).

Huilmand: Adaptatie van de Deense FN *Hjulmand* 'wielmaker'. Vgl. Rademaker (med. M. Marchand).

Huyneg(h)em, van; van Huijneg(h)em, van Hanegem: PIN Hunegem, oude kern van Geraardsbergen (OV) (TW). Vooral oude PIN in Asse (VB) (LIND. 1952). 1267 Egidius van Hunenghem, Asse; 1722 Henricus van Huynegem, Asse = † 1775 Henricus van Haenegem, Brugge (med. Henk van Hanegem).

Kemp: Verklaring 3 schrappen.

Lembergen, van; van Lemberghe, Lemberg(h)e, Leimbergen, Leinbergen, van Limberg(h)en, van Linberghe, van Lomberg(h)en: 1. PIN Lemberge (OV). De var. met *o* door ronding o.i.v. *mb*. 1238 Grita de Le(n)tberga, Gent (GN); 1281 Ymzoete van Lembergen, Lemberge (HAES.). – 2. PIN 1536 aenden Limberg, Herselt (med. D. De Wever, Lier). 1475 Hans van Lymberge, Lier (FRANS).

Lichtaert, Lichtert: 1. ... – 2. Zie Lichtherte.

Luysterman(s), Lystemans, Loostermans, Losterman(s): Afl. van Mnl. luusteren: luisteren. Vgl. D. Lauscher, Lauster(er), Ndd. Lustermann. 1679 Jacob Tonissen Loostermans, Oisterwijk NB is evenwel afstammeling van Cloostermans (med. R. Jansen, Berchem-Aw.).

Meerschout⁽⁴⁾, Meersschout, (van den) Meerschaut, van den Me(e)rschaute, (van den/r) Meersschaut, Meirs(s)chaut, Me(i)rschout, Merschaut, Meerchaut: PIN Meershout: bos op of aan een meers. Er is een PIN Meerschoot in Maldegem (OV) (DF X, 323). 1363 Willem van den Merschoute, Gent (GSB 590); 1431 Segher van den Merschoute, Gent (BSE); 1435 Pieter Scuerbout... die men heet Meershout, Gavere (PARM. 398); 1569 Christ. van den Meershout, Dikkelvenne (AP); 1683 Lieven Meersschaut, Ronse (med. D. Meerschaut).

Mouten, van der; van der Mouthen, van der Moutte, van der Mauten: Brabantse hypercorrecte spellingen voor Van der Maeten. Vgl. Br. uitspraak *kaat* voor 'koud'.

Neeus, Nieus, Neuwels, Neuwis, Nibbes, -ès, Nibes, -us, Niebes, Neubis, -us, Nobus, Nobis, Obus, Novis: BRECH. citeert 1497-1517 Kerstan Nobis = Noebis = Nobs = Nowes, Jena. Nobis zou een naam zijn voor de duivel. Maar de bovenstaande varianten lopen zo parallel met die van Meus, dat ik ze voor varianten van Meeus houd, met de bekende wisseling van de nasalen *m/n*. 1688-1735 Josephus Nobis, Meulebeke-Brugge, stamt uit Merkstein (NRW) (med. P. Nobus).

Nobis, zie Neeus.

Nobus, zie Neeus.

Obus, zie Hobusch, Neeus.

Overdenborger: Adaptatie van D. Obernburger, afkomstig van Obernburg in Vöhl (Hessen). 1780 Joannes Obernburger; 1783 Joannes Obernburger = Overborger, Schellebelle; 1783 Joannes Overdenborger, Wichelen (med. Hilda Overdenborger).

(4) Dit lemma kwam wel in de eerste uitgave (1993) voor, maar werd per ongeluk niet in de tweede uitgave overgenomen.

Persie, van: Met tot *p* verscherpte *b* uit *Vanbersie* < *Vamberchies* < *Wambersie* < *Wamberchies* < *Wambrechies*, de naam van een dorp in de buurt van Rijsel⁽⁵⁾.

Pijpe, Pyp(e), Pijpen, Pypen, Pyppe, Piep(sz), Pip, Puype, Pype: BerBN van de pijper, fluitspeler, (stads)speelman. Vgl. De Pijper. Puype < Wvl. *pupe* met geronde klinker o.i.v. de *p*. 1315 Lambins Pipe; 1382 van Jan Pipen; 1393 Jan Pipe, Jan Pijps kindre, Ktr. (DEBR. 1971, 1970).

Pijpens, Pypens: Ca. 1595 komt in Halle Jan Pypens voor. De naam werd ooit als *Pijpaens* uitgesproken en er was in Halle een goed *te Pypaens*, wellicht uit *Pijpaerts*. (med. Jan Erkelbout).

Strubarcq, van: PIN Strubbach (Hessen).

Thoon: 1. Zie Toen. – 2. † 1851 Joannes Petrus Thoon, Oostende, geboren in Deventer in 1771 als Than, zoon van Conrad Than in Kassel (Hessen) (med. J. van de Velde). Tann is een frequente Duitse plaatsnaam en betekent ‘woud, dennenbos’.

Toubast, Toubhans: Onduidelijk. Var. van Tobback(x)? 1368 Pieter Toebast, Gent; † 1583 Lieven Toebast uit Gent verdreven; 1604 Loys Toebast, Grave (med. Ton Goeman).

Vlasselaer, (van); van Vlasselaere, van Vlaslaer, Vlasselaer(t)s, Flasselae(t)s, Vla(i)sloir: PIN Vlasselaar in Nieuwrode en Wezemaal (VB). 1313 Vaes van Vlaeslaer, Schoonhoven VB; 1332 Magtilde de Vlasselaer = 1370 Machouden van Vlaslaer, Tn. (C.BAERT); 1551 Joannes van Vlaesselaer; 1552 Henricus Vlasselaere, Lv. (MUL IV); 1560 Joannes Vlasselaers, Lv. (HENNO).

Frans DEBRABANDERE

(5) F. DEBRABANDERE, ‘Waar komt Van Persie vandaan’ in *Neerlandia* 118 (2014), nr. 3, p. 31.